

SATURS

VIKTORS HAUSMANIS

Vai tiešām tādi murgi? 7

MARTA VAINO

Kas norāva lācītim kāju? 15

SEMJUELS GODO

Absurda apoteoze 19

TOTOTO DE GUGU

Tfu, tfu, tfu! 23

SEMJUELS GODO

Pavļiku gaidot jeb Sveiciens Beketam 29

DŽONS SMITS

Mirāža 35

MURADS HODŽIRBAJEVS

Šakāļu uzbrukums 43

JONESS KALVERS

Rītausmas bolero 51

MURADS HODŽIRBAJEVS

Sarkanturbānīte no Kaščeju cilts 57

AUSEKLIS RIETENIEKS

Bizness 71

TOTOTO DE GUGU

Čir, čir! 87

MARTA VAINO

Kafija ar cepumiņiem 105

AUSEKLIS RIETENIEKS	
Ak Dievs, kādi murgi.....	119
MAIKS FULSTOPS	
Vai tev tas neliekas dīvaini, Rodžer?	137
JONESS KALVERS	
Šalle Ričardam	153
AUSEKLIS RIETENIEKS	
Baltā jahta	167
ARTŪRS ZINĀMS	
Una	197
MALDONIS PURVIŅŠ	
Urši un torte	233
KANTARS CERĒĻIJS	
Ugunis kalnos	269
MALDONIS PURVIŅŠ	
Neredzamais kaķēns	303
KANTARS CERĒĻIJS	
Dievu ābols	343
DŽONS MURDERS	
Klusuma brīdis beidzies	379
INGMĀRS ČAKLAIS	
Hermanis Paukšs un viņa lugas	420
Svarīgākās ziņas par Hermaņa Paukša dzīvi	422
H. Paukša nozīmīgākās režijas teātros	424
Citu režisoru H. Paukša lugu nozīmīgākie iestudējumi	426
H. Paukša nozīmīgākās lomas kino, teātrī un TV	429
H. Paukša lugas un scenāriji TV, radio un kino	431

VAI TIEŠĀM TĀDI MURGI?

Hermaņa Paukša lugas dažādi vērtētas, gan slavētas, gan peltas, un laikam tāpēc autors savu lugu grāmatu nedaudz ironiski un izaicinoši nosaucis par murgiem, jau iepriekš paredzot, ka dažs lasītājs, ar šo grāmatu iepazīsies, varētu izsaukties: «Kādi murgi!» Lai šim lasītājam aizkavētu nicīgā vērtējuma izteicēja prieku, H. Paukšs pats grāmatai izvēlējies tādu neparastu virsrakstu. Tas ir no Rūdolfa Blaumaņa ņemts padoms: pasmejies pats par sevi, paironizē pats, tad citiem nebūs iemesla to darīt.

Hermaņa Paukša lugas tiešām ir neparastas. Un neparasts ir viņš pats – mūžīgais meklētājs, nemiernieks, varbūt arī ķildnieks. Partijām nav pieslēgjis, bet palicis uzticīgs mūžam, tiesa gan, divām uzreiz. Viņa ceļš mākslā nav bijis rozēm kaisīts, bet viņš pats savā četrdesmit sešu gadu vecumā jeb jaunībā ir stalts, nesaliektis un elegants. Kā jau vīrietis labākajos gados... H. Paukšs ir pratis un prot sevi saglabāt, staigāt paceltu galvu. Lai iet kā iedams – pasmaidīt.

Man jāatzīstas, ka Hermanis Paukšs ir mans skolnieks. Nē, nē, pasarg' Dievs, lugas rakstīt es viņam neesmu mācījis, tik ļauni nav, un ar gudrām pamācībām arī viņu neesmu aprūtinājis, vienkārši pirms vairāk nekā divdesmit gadiem viņš bija toreizējās Konservatorijas Teātra fakultātes students. Aktiera meistarību viņiem mācīja pati Vera Baļuna un arī Alfreds Jaunušans, bet es, kā nu prazdams, studentiem, to skaitā nākamajam lugu rakstniekam H. Paukšam, stāstīju par latviešu teātra vēsturi. Citi garlaikojās, kāda meitene lielām acīm, pirmajā solā apsēdusies, vērās manī, bet viens paslaids puisis kaut ko citīgi rakstīja. Tobrīd pie sevis nopriecājos, ka vismaz vienam studentam mans stāstījums par latviešu teātri šķiet vajadzīgs, bet īstenībā šī puīša domas bija tālu prom no teātra vēstures, un tapa uzmetumi jaunajai lugai. Kādu dienu šis jauneklis (ūsu toreiz viņam vēl nebija) atzinās, ka tiešām rakstot lugas (ka to viņš dara arī lekciju laikā, students nebilda), solīja kādu pāri atnest. Šodien nevaru vairs pateikt, kā lugas saucās, bet tās šķita pievilcīgas, tiesa, līdz galam nenostādātas, taču jau toreiz gribējās sacīt: «Kaut kas tur ir!»

Tajos laikos, kad Hermanis Paukšs mācījās Teātra fakultātē, bija pierasts, ka viss kurss tiek audzināts vienam noteiktam teātrim, un

Hermanis bija paredzēts toreizējam Drāmas teātrim. Uz turieni aizgāja viņa kursa biedri Jānis Skanis, Lāsma Kugrēna, Maiga Sika un tā meitene ar lielajām acīm – Gita Vagenheima. Hermanis Paukšs dažās Drāmas teātra izrādēs gan piedalījās, bet štatā neiekļuva.

Pirms eksāmena kārtošanas teātra vēsturē no katra studenta pieprasīju viņa dzīvesstāstu. Tāds bija noteikums. Cits isāk, cits garāk uz papīra uzrakstīja savu dzīves gājumu. Arī Hermanis Paukšs. Pēc daudziem gadiem sameklēju viņa rakstīto. Uz vienkāršas, mazliet sadzeltējušas lapas sarindojušās atziņas un fakti, otrās lapas beigās ir arī datuma atzīme: 1975. gada 23. jūnijā. Nu ja, Jāņus jau svinēt nedrīkstēja, un Hermanis, kā pats raksta, Pētera dēls, tad sacerēja savu autobiogrāfiju. Dažus faktus no tās atgādināšu, ceru, ka autors neņems ļaunā. Man šķiet, ka Hermaņa Paukša lugu stils parādās jau šajā viņa dzīvesstāstā. Lūdzu, ieklausieties!

«Esmu dzimis 1953. gada 26. jūlijā Bolderājā. 1956. gada 26. novembrī piedzima mana māsa Vera, kurai vēl pirms piedzimšanas es greisirdībās lēkmē plēsu krekliņus. Kad māsa paaugās, mājās vairs miera nebija, ko es iecerēju, viņa realizēja. Pa ādu dabūjām abi.

1960. gadā pēc lielas raudāšanas sāku mācības Rīgas 6. vidusskolā. Biju godīgs skolnieks, bet tikai pirmo nedēļu. Mācībās biju samērā uzcītīgs, bet vairāk par četri dabūju reti. Kļuvu palaidnīgs, glēvs, nodevīgs sūdzmanis. Kauties baidījos. Pa kaklu dabūja biedri.

1962. gadā mani pārcēla uz Rīgas 50. vidusskolu, lai es pastiprināti apgūtu angļu valodu. Šeit mans stulbums izpaudās vēl pilnīgāk, un mani no skolas tik tikko neizsvieda. 1969. gadā iestājos komjau-natnē un momentā pārslogoju sevi ar sabiedrisko darbību. Biju šefs vienai pionieru vienībai, vienai oktobrēnu klasei, muzicēju vokāli instrumentālajā ansambli (muzikālās dzirdes man nav!), spēlēju teātri skolas pašdarbībā, kur drīz vien nonācu konfliktā ar režisoru, jo uzskatīju, ka es esmu viss, bet viņš – nekas. Nonācu konfliktā ar skolas vadību, nonācu konfliktā gandrīz ar visiem skolasbiedriem, pāris reizes dabūju pa purnu un 11. klases otrajā ceturksnī pārgāju uz Rīgas 4. vidusskolu. Pāris mēnešus biju visu apbrīnots sava stāvokļa zenītā, bet tad – atkal konfliktā ar visu skolu un rezultātā – atkal pa purnu...

Pēc skolas beigšanas gribēju iestāties Rīgas Politehniskā institūta ķīmijas fakultātē, bet iestājos teātra fakultātē. Šeit vairāk nodarbojos

ar literatūru un neveiksmīgiem režijas eksperimentiem, tāpēc, mācības beidzot, nevienam teātrim nebija vajadzīgs. Stāvu krustceļos un joprojām esmu augstās domās par sevi, gatavs kašķēties ar visiem.»

Viņa lugām raksturīgais zobgalīgi ironiskais, mazliet paradoksālais stāstījuma veids saskatāms jau šajā viņa autobiogrāfijā, Hermanis prot pats par sevi paironizēt.

Vēl kāda zīmīga detaļa, – H. Paukšs stāsta, ka viņš bijis šefs gan pionieru vienībai, gan oktobrēnu pulciņam un pats cītīgi spēlējis teātri. Šī prasme darboties ar teātri spēlētgrībošiem bērniem un jauniešiem viņā saglabājusies, un pēdējos gados H. Paukšs daudz strādājis, mācot jauniešiem teātra mākslas izpratni un vadot skolu dramatiskās pašdarbības kopas.

Aktieris no H. Paukša neiznāca, viņš turpināja rakstīt lugas. Taču arī šajā ziņā viņa ienākšana profesionālajos teātros nebija viegla, un tā ir līdz šai dienai. 1980. gadā Liepājas teātris iestudēja viņa jauko, psiholoģiskā ievirzē uzrakstīto lugu «Una», tā izlasāma arī šajā grāmatā. Vēl pēc pāris gadiem Liepājas teātris izrādīja H. Paukša lugu «Rīt 17.04», bet 1988. gadā Dailes teātra mazajā zālē notika divu lauvu dialogs viņa lugā «Melnās krēpes». Ar šo lugu, kas veidota kā divu lauvu saruna, dailenieši viesojās ārzemēs, izpelnījās labas atsauksmes, taču ciešāks kontakts viņiem ar dramatiķi Hermani Paukšu neizveidojās. Tikām viņš paguva izmēģināt spēkus režijā Leļļu teātri, būdams šī teātra mākslinieciskais vadītājs un uzrakstīdams tā vajadzībām arī vairākas lugas, to skaitā leļļu pasaku «Kaķpēdiņa», kas iespiesta bērnu lugu krājumā «Uguns dvēselīte» (1989).

No Leļļu teātra Hermanis Paukšs aizgāja. Varbūt viņam nācās aiziet. Varbūt atkal, kā pats raksta autobiogrāfijā, «sakašķējās». Nezinu spriest, bet atkal viņš ir ārpus profesionālā teātra, savukārt viņa lugas samērā bieži izrāda amatiereteātri. Deviņdesmito gadu sākumā darbojās režisora R. Grabovska vadītā Komediantu trupa, tā iestudēja arī H. Paukša lugas un guva starptautisku atzinību.

Esmu vairākkārt domājis par to, kālab teātri tik konsekventi met līkumu H. Paukša lugām, nav taču mūsu teātros oriģināllugu pārpilnības. H. Paukša lugas ir neparastas, neordināras. Deviņdesmito gadu teātri vairāk ir tendēti uz naudas pelnīšanu un domā par komercizrādēm. H. Paukša lugas nez vai par tādām var kļūt, jo viņš

neraksta par mūsdienu sadzīves problēmām, nevēršas pret ikdienā vērotām bezjēdzībām, neapkaro valdību un daudzo partiju varasvīrus. H. Paukšs uz mūsu dzīvi un pasauli raugās citās dimensijās, viņa lugās mijas dažādi laiki un laikmeti, pagātne ienāk šodienā, te, kā sacīts Raiņa lugā «Spēlēju, dancoju», «dzīvs un nedzīvs kopā der». Te nāve satiekas ar dzīvību, nomiris cilvēks var slieties augšā un darboties atkal kā dzīvs, te sapnis jaucas ar realitāti. Ir taču tā, ka dažkārt šai pasaulē iedomājami: vai tas bija sapnis vai tomēr īstenība? Un H. Paukša lugās bieži šīs abas realitātes sajaucas kopā un tāpat nākas jautāt: vai tas bija sapnis vai īstenība? Un kur ir vairāk īstuma: sapnī vai īstenībā? Vairākas lugas H. Paukšs rakstījis sapņa stilistikā un tā arī nosaucis. Tāds apakšvirsraksts likts lugai «Neredzamais kaķēns».

Cilvēki bieži redz sapņus, gadās kauties arī ar murgiem. Atmosoties dažas sapņa epizodes pagaisušas, citas vēl dzīvo atmiņā, un tādās reizēs esam pārsteigti par to, ko tik neesam sasapņojuši – sapnī viss ir iespējams, tur bieži vien darbojas citi spēles noteikumi, un H. Paukšs vairākas savas lugas mēģina veidot pēc šādām sapņa loģikas vai neloģikas likumbām.

Hermana Paukša lugās itin viss ir iespējams, jo viņa lugas ir spēles, nevis kādas īstenības epizodes atainojums. Un spēlē viss var notikt, cilvēks var pārvērsties citā būtņē, jo ar to sākas teātra būtība. Cilvēks izliekas par ko citu, viņš pēkšņi nav vairs viņš pats, bet gan Jānis, Miķelis vai Pēteris, vai, piemēram, Lācis vai pati nāve. Uz šādiem spēles principiem balstās vairākas H. Paukša lugas, un piemēra pēc varētu minēt viņa ludziņu «Pavļiku gaidot jeb Sveiciens Beketam». Divas aktrises vispirms uznes galdu, tad krēslus, tad paziņo, ka vairāk nekā viņām neesot. Toties «... mums ir nepārvarama vēlēšanās spēlēt teātri». H. Paukša stihija ir teātris.

Pieminētais viencēliens īpaši nozīmīgs ir vēl kāda cita iemesla dēļ – tajā viņš atdod godu vienam no absurda drāmas ciltstēviem Semjuelam Beketam. Lugas pirmais nosaukums «Pavļiku gaidot», otrajā nosaukumā luga dēvēta par «Sveicienu Beketam», savukārt par šī darba autoru minēts Semjuels Godo.

Norāde uz absurda drāmas klasiķi iedod atslēgu daudzu H. Paukša lugu uztverei un izpratnei, un viņš ir viens no konsekvēntākajiem absurda drāmas kopējiem latviešu literatūrā. H. Paukšs nevienu

konkrētu pasaules absurda drāmas meistara lugu neatdarina, viņš tikai pārņem un izmanto šī drāmas veida pārstāvju izkoptos pamatprincipus.

Mūsu dzīvē ik uz soļa sastopamies ar ačgārnām, tātad absurdām situācijām un parādībām – darbā, politikā, likumos. Ja tas ir tā, kālab šādu absurda principu lai neizmantotu drāmā, ņemot vērā apstākli, ka drāma ir tikai spēle, tātad teātris! H. Paukša lugās bieži ieraugām šādas absurdas situācijas, cita pēc citas tās rindojas kaut vai viņa daudzcēlienu farsā «Klusuma brīdis beidzies». Tajā klostera priors Bonifācijs sapņo par kaimiņa Augustīna klostera ieņemšanu, lai tur iekārtotu kazino ar kārtīgu ruleti, tiesa, solot maksāt nodokļus.

Viencēlienā «Tfu, tfu, tfu!» Bulciņa un Nūdele ķer zivis upē, kurā nekad zivju nav bijis, uz āķa viņas vispār neliek neko un dara to vienkārši – pieklājības dēļ.

Klasiski absurdi ir daudzi H. Paukša lugu dialogi. Ludziņā «Tfu, tfu, tfu!» Bulciņa sarunājas ar Nūdeli:

Bulciņa. Labs laiks, ko?

Nūdele. Ļoti draņķīgs.

Bulciņa. Kāpēc draņķīgs?

Nūdele. Tāpēc, ka labs.

Bulciņa. Jā, cik draņķīgi, ka ir labs laiks... (*Pēc brīža.*) Draņķīgs laiks, ko?

Nūdele. Nevis draņķīgs, bet labs.

Raksturīgas absurdas spēles piemērs ir viencēliens «Šakāļu uzbrukums». Kāda Dāma sastopas ar Ubadzi, kura jautā: «Sakiet, kas te īsti ir – dzīve vai teātris?» Un Dāma atbild: «Protams, ka teātris. Kur jūs dzīvē ko tamlīdzīgu esat redzējusi?» – Ja jau teātris, tad tajā viss ir iespējams. Dāma vēro zvaigznes, bet Ubadze ubago un sit bungas, jo naktī bungas vislabāk skan.

Taču abu sieviešu dialogs ir ne tikai paradoksu mija, te, kā tas mēdz būt absurda drāmas klasiķu darbos, ieskanas pavisam nopietnas pārdomas par dzīvi. Kad Dāma Ubadzei piedraud, ka policija viņu var apcietināt, Ubadze atteic: «No policijas es nebaidos. Daudz briesmīgāka ir vientulība. Dāma: «Var jau būt. Bet netraucējiet man tagad vērot zvaigznes.» Ierodas Sardze, liek pacelt abām sievietēm

rokas, Ubadze lūdzu atļauju pacelt tikai vienu roku, jo ar otru varēšot turpināt sist bungas.

Semjuela Beketa lugā «Godo gaidot» divi vīrieši gaida ierodamies kādu nepazīstamu cilvēku Godo. Hermaņa Paukša lugā «Šakāļu uzbrukums» Sardze un Ubadze dzīvo kāda drausmīga notikuma priekšnojaušmās.

Ubadze. Vai jums neliekas, ka kuru katru brīdi jānotiek kaut kam šausmīgam?

Sardze. Liekas. Man jau kopš dzimšanas ir tāda sajūta, ka kuru katru brīdi jānotiek kaut kam šausmīgam.»

Šausmīgais ir šakāļu uzbrukums, kas gan norit aiz skatuves. Un atkal skarbs piesitiens: kamēr Sardze cīnās ar šakāļiem, pilsētas valdnieki, tie, kam ir vara izdalīt ordeņus, dus saldā miegā. Tad Ubadze grasās iet un sist logus: «Lai pilsēta neguļ. Lai apzinās, ka iedzīvotājiem ik mirkli draud briesmas. Es būšu tāds kā vētras zvans, bet – jūs – tāds kā pilsētas aizstāvis». Ubadze aiziet sist logus, taču – seko vēl viens drūms pavērsiens, pat pavērsienu virkne – Sardze Ubadzi nošauj, jo logus daudzit neesot labi, kaut arī tikko kā abas bija vienojušas par Ubadzes rīcību un Sardze piebildusi: «Labi – ejiet sist logus, es tikmēr sitišu bungas.» Lugas beigās no lodes krīt arī Dāma, jo liecinieku nedrīkstot būt. Taču pēdējā replika atkal skan kā paradokss:

Sardze. Tas nu būtu darīts. Bet sirdsapziņa? No sirdsapziņas es nekur neizbēgšu. (*Nošaujas.*)

Viencēlienu «Šakāļu uzbrukums» var dēvēt arī par melnu lugu. Hermanis Paukšs ir iecienījis šo krāsu.

Jaunākajās H. Paukša lugās dialogs ir īpaši lakonisks un koncentrēts, jo sevišķi tas sakāms par viņa īslugām. Personu parasti tajās ir maz – divas, trīs, ārējās darbības tikpat kā nav, un visa dramatiskā slodze ir dialogam. Tik īss un koncentrēts dialogs vēl ir tikai Mārtaņa Ziverta lugās. Raksturīgi šāda sastrupināta dialoga piemēri vērojami gandrīz katrā H. Paukša lugā. Piemēram, lugā «Ak Dievs, kādi murgi...» sarunājas Policijas seržants un Maksis, un viņu replikas veido tikai viens vai divi vārdi:

Maksis. Garlaicīgi?

Seržants. Kā, lūdzu?

Maksis. Vai garlaicīgi – es prasu!

Seržants. Nē, nav garlaicīgi.

Maksis. Sen te vazājies?

Seržants. Kopš dzimšanas.

Maksis. Kā tas būtu – kopš dzimšanas?

Seržants. Tā – jau divdesmit četrus gadus.

Maksis. Nelej nu!

Seržants. Kā, lūdzu?

Lielai daļai lugu H. Paukšs nav devis žanra apzīmējumu. Vairums ir vienkārši īslugas ar absurda nokrāsu, taču krietnai tiesai darbu likti arī žanru apzīmējoši apakšvirsraksti. Tad žanru dažādība sanāk itin liela: atrodam joku, farsu, komēdiju, traģikomēdiju, filozofisku drāmu, traģēdiju, ir arī lugas, kas sauktas vienkārši par sapni.

Dažās Hermaņa Paukša lugās pavīd arī sirreālisma iezīmes. Lugā «Urši un torte» no gleznas izkāpj Lācis un darbojas gluži kā dzīvs cilvēks. Beigās viņš aiziet atpakaļ gleznā, sev līdzī paņemdams Martu, kas arī kļūš par lāceni un dzemdēs lāča bērņus. Lugā «Ak Dievs, kādi murgi...» Maigonis aiziet bojā: viņš vienkārši tā palecas gaisā un nokrīt beigts, taču šis apstāklis netraucē viņam uzsākt sarunu ar savu sievasmāti un Policijas seržantu, jo – viss ir bijis tikai sapnis, un vai sapnī tik vien sirreālistisku norišu? Katrs sapnis ir īsts sirreālisms.

Laiks un telpa Hermani Paukšu neierobežo, viņa lugu darbība risinās visur kur un dažādos laikos: mūsdienās, tepat līdzās, un Senajā Grieķijā, kaut kur kādā Dienvidzemē.

Grieķijā rit divu viņa lielo lugu darbība. Traģēdijas «Ugunis kalnos» un traģikomēdijas «Dieva ābols» notikumi raisās mītu vidē. Pirmajā H. Paukšs nāk ar savu oriģinālu Elektras leģendas versiju, bet otrajā tēlo no mītiem pazīstamos sengrieķu personāžus Afrodīti, Helēnu, Parīdu, bet tās centrā ir Parīda un Helēnas skaistā, cilvēciski aizraujošā mīla. Šajos darbos H. Paukša izteiksme ir citāda, dialogs plašāks, izvērstāks, ne vairs tik strupināts, tēlu replikas bieži pārtop poētiskos vai filozofiskos monologos, valoda te tikko jaušami ritmizēta, pakļauta noteiktam runas ritējumam.

Parids. Jā – tu biji balta... Bet ļāvies man un asinīm... Slēpj balta
miesa zelta asinis... Viss baltais jānomazgā purpurā (*Skatās
Helēnā*). Cik tu gan esi skaista... Dienu zilās debesis un balti
mākoņi atspulgo tavās acīs... Naktī es tajās saskatu zvaigznes...
un mēnesi, kas pastaigājas starp tām kā cienīgs āzis kazu bara
vidū... Seja tev balta kā marmors, bet lūpās – svaigu asiņu
sārtums.

H. Paukša lugu varoņi mēdz filozofēt par dzīvi un šķiet gluži in-
telektuāli radījumi. Taču autors prožektora staru kūlim liek pavēr-
sties uz citu pusi, un tad ieraugām, ka viņi ir ar miesu un asinīm, tās
prasa savu tiesu, tās pulsē un kaist.

Mūsu lugu rakstnieki vairījušies rādīt to, ka vīrietis gluži miesiski
iekāro sievieti, un tā vien liekas, ka visseksuālākais no visiem bijis
mūsu Rūdolfs Blaumanis, kura varoņi bieži vien notrīs iekāres ugu-
nīs. H. Paukša vīrieši arī alkst pēc sievietes – visas, arī tās laimes, ko
var sniegt viņas miesa. Un sieviete, nesaņemot no vīrieša šo dabisko
veldzi, jūtas izsalkusi un nabaga. Tāda ir arī skaistā Helēna pie sir-
snīgā un gādīgā vīra Menelāja sāniem. Taču dievi un liktens ir ne-
taisni, Parida un Helēnas mīlestībai lemti tikai īsi mirkļi, bet varbūt
tāpēc tie ir tik pilni skaistuma. Sākas karš, Paridu nogalina un Helē-
nas dzīve lemta pie Menelāja sāniem.

Pieņemu, ka dažam šīs lugas nepatiks, arī man ne visas patīk. Kā
murgi gan man Hermaņa Paukša lugas neliekas. Vajag tikai pierast
pie tā veida, kā uz pasauli savās lugās raugās autors un respektēt
viņa skatījumu. Katram mums ir savējais.

*Viktors Hausmanis
1999. gada jūlijā*

MARTA VAINO

KAS NORĀVA LĀCĪTIM KĀJU?

Viencēliens

Darbojas: Ritiņa
Zanīte
Ilzīte

Rotaļistaba. Zanīte dejo. Ilzīte kaut ko būvē no klucīšiem. Ienāk Ritiņa.

Ritiņa. Kas norāva manam lācītim kāju?... Kas norāva manam lācītim kāju?!... Es prasu pēdējoreiz – kas norāva manam lācītim kāju!!! (*Izspārda Ilzītes klucīšus.*)

Ilzīte. Tu izbeidz! Ja!...

Ritiņa. Es prasu – kas norāva manam lācītim kāju?!

Ilzīte. Ja tu vēlreiz izspārdīsi manus klucīšus, es tev pašai noraušu kāju!

Ritiņa. To es gribētu gan redzēt...

Ilzīte. Un redzēsi ar! (*Turpina darboties ar klucīšiem.*)

Ritiņa (*pievēršas Zanītei*). Un ko tu tur grozies kā muļķe – nedzirdēji, ko es prasu?

Zanīte. Es negrozos – es deju!

Ritiņa. Ir jābūt debilam, lai to, ko tu dari, sauktu par deju!

Zanīte. Pati tu esi debila!

Ritiņa. Ja pateiksi, kas norāva manam lācītim kāju, dabūsi konfekti.

Zanīte (*pārtrauc deju*). Bet tev nemaz nav konfektes!

Ritiņa (*izvelk konfekti*). Skaties!

Ilzīte. Kur tu to dabūji?

Ritiņa. Kas tev par daļu! Ja pateiksi, kas norāva manam lācītim kāju, dabūsi šo konfekti.

Ilzīte. Es zinu gan – šo konfekti tu izzagi vecmāmiņai no bufetes!

Ritiņa. Pati tu zodz! Šo konfekti vecmāmiņa man uzdāvināja.

Ilzīte. Interesanti zināt – par ko?

Ritiņa. Par to, ka es labi uzvedos.

Ilzīte. Tu?! Labi uzvedies? Atļauj pasmaidīt!

Ritiņa. Atļauju. Kad smaidi, tu izskaties pēc mērkaķa.

Ilzīte. Pati tu izskaties pēc mērkaķa!

Zanīte. Kāju lācītim norāva Ilzīte! Dod šurp konfekti!

Ilzīte. Ko?! Es?!

Ritiņa. Vai tā bija?... Vai tā bija, es prasu!

Ilzīte. Tu stulba esi?! Es tavu lācīti pat redzējusi neesmu!

Ritiņa. Bet kāpēc tad viņa saka, ka tu to izdarīji?

Ilzīte. Tāpēc, ka kāju lācītim norāva viņa pati!

Ritiņa (*Zanītei*). Vai tā bija?

Zanīte. Vai tu dosi to konfekti vai nedosi?

Ritiņa. Vai tu norāvi manam lācītim kāju?

Zanīte. Nē! (*Atsāk deju*.)

Ilzīte. Jā, jā – tā bija viņa, kas norāva tavam lācītim kāju! Dod to konfekti man!

Ritiņa (*Zanītei*). Vai tu norāvi manam lācītim kāju?!

Ilzīte. Dod to konfekti! Pēc tam noskaidrosi!

Ritiņa. Nē, es vispirms gribu zināt!

Ilzīte. Viņa tāpat tev neko neteiks! Dod šurp konfekti!

Ritiņa. Nekādu konfekti tu nedabūsi!

Ilzīte. Ak tā?!

Ritiņa. Jā – tā!

Ilzīte. Nu tad tu tā arī neuzzināsi, kas norāva tavam lācītim kāju!

Ritiņa. Tātad tā nebija viņa?

Ilzīte. Iedod konfekti, tad pateikšu.

Ritiņa. Tātad tu meloji?

Ilzīte. Vabūt – jā, varbūt – nē... bet to tu uzzināsi tikai tad, kad iedosi man konfekti...

Ritiņa. Labi... ņem!

Ilzīte (*apēd konfekti*). Jā – tā bija viņa, kas norāva tavam lācītim kāju. (*Turpina spēlēties ar klucīšiem.*)

Ritiņa (*Zanītei*). Kāpēc tu norāvi manam lācītim kāju?!

Zanīte. Tāpēc, ka Ilzīte man tā lika!

Ritiņa. Ilzīte lika?!

Zanīte. Jā – viņa teica – ja norausi Ritiņas lācītim kāju, dabūsi konfekti!

Ritiņa (*Ilzītei*). Vai tā bija?

Ilzīte. Kas tad?

Ritiņa. Vai tu liki, lai Zanīte norauj manam lācītim kāju? (*Izspārda Ilzītes klucīšus.*)

Ilzīte. Jā! Tā bija! Tāpēc, ka tu izplēsi manai lellei visus matus, bet Zanītes ēzelīti uzmeti uz garāžas jumta!

Ilzīte sāk mest Ritiņai ar klucīšiem, Zanīte palīdz.

Ritiņa. Nu pagaidiet jūs man – kad izaugšu liela, es tev pašai izplēsišu visus matus, bet Zanīti – uzmetīšu uz garāžas jumta! (*Prom.*)

Ilzīte. Un ja nu viņa patiešām tā izdara?

Zanīte. Neizdarīs. Jo mēs pirms tam viņai norausim abas rokas!

(Atsāk dejušanu.)

Ilzīte. Jā... tā ir laba doma...

BEIGAS.